

การศึกษาศัพท์ปฏิบัติระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย

นางสาว มัทนา โตเดชะวัฒนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1691-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF LEXICAL CORRESPONDENCES
BETWEEN CANTONESE AND THAI

Miss Mattana Todaechavattana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Chinese

Department of Eastern Languages

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1691-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาศัพท์ปฏิบัติระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย
โดย นางสาวมัทนา โตเดชะวัฒนา
สาขาวิชา ภาษาจีน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประพิน มโนมัยวิบูลย์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....*ประพิน มโนมัยวิบูลย์*.....คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*Yang Tiange*.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ หยาง เทียนเกอ)

.....*ประพิน มโนมัยวิบูลย์*.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์)

.....*อภิรักษ์*.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ)

.....*ทิพย์ ธีระอินทร์*.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พัทธนี ตั้งยืนยง)

มัธมนา โตเดชะวัฒนา : การศึกษาศัพท์ปฏิภาคระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับ
ภาษาไทย. (A Study of Lexical Correspondences between Cantonese
and Thai) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ประพิน มโนมัยวิบูลย์), 279 หน้า. ISBN
974-17-1691-5.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาศัพท์ปฏิภาคระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทยเพื่อ
อธิบายลักษณะปฏิภาคของคำศัพท์โดยใช้หลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ และศึกษาความ
สัมพันธ์ของภาษาทั้งสอง ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยรวบรวมมาจากพจนานุกรมภาษาจีน
กวางตุ้งและภาษาไทย และวิเคราะห์ศัพท์ปฏิภาคโดยพิจารณาจากเสียงพยัญชนะต้น
เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย และเสียงวรรณยุกต์

จากการศึกษาวิจัยพบว่าศัพท์ปฏิภาคระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทยมี
หน่วยเสียงพยัญชนะต้นตรงกัน 1189 คู่คำ (คิดเป็น 76%) หน่วยเสียงสระตรงกัน 1273
คู่คำ (คิดเป็น 81%) หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายตรงกัน 1267 คู่คำ (คิดเป็น 90%) และ
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน 1199 คู่คำ (คิดเป็น 76%) จึงสรุปได้ว่าภาษาจีนกวางตุ้ง
และภาษาไทยมีศัพท์ปฏิภาคที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ สามารถนำศัพท์ปฏิภาคเหล่านี้
ไปวิเคราะห์และสืบสร้างภาษาจีนและภาษาไทยดั้งเดิม เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ทาง
เชื้อสายของภาษาทั้งสองได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาตะวันออก...
สาขาวิชา.....ภาษาจีน.....
ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิติต...มัธมนา โตเดชะวัฒนา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ประพิน มโนมัยวิบูลย์*

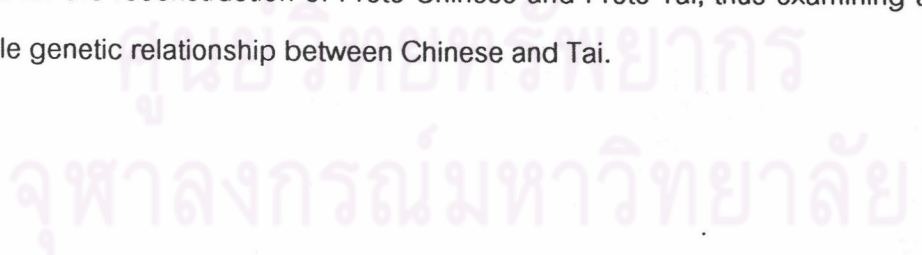
4280167622 : MAJOR CHINESE

KEY WORDS : CANTONESE / LEXICAL CORRESPONDENCES / CHINESE AND THAI / CHINESE DIALECTS / CANTONESE AND THAI

MATTANA TODAECHAVATTANA : A STUDY OF LEXICAL CORRESPONDENCES BETWEEN CANTONESE AND THAI. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.PRAPIN MANOMAIVIBOOL, Ph.D., 279 pp. ISBN 974-17-1691-5

This dissertation is a study of 1571 words that correspond between Cantonese and Thai. The objective of the study is to explain lexical correspondences between the two languages. This research was carried out by collecting the data from Cantonese and Thai dictionaries. The analysis was divided into initial, vowel, final, and tonal correspondences.

This study found that 1189 words (76%) were initial correspondences, 1273 words (81%) were vowel correspondences, 1267 words (90%) were final correspondences, and 1199 words (76%) were tonal correspondences. These findings indicate that Cantonese and Thai have lexical correspondences and are relevant systematically. These lexical correspondences could be used to analyze for the reconstruction of Proto-Chinese and Proto-Tai, thus examining a possible genetic relationship between Chinese and Tai.

Department ...Eastern Languages..... Student' signature *Mattana Todaechavattana*
Field of study...Chinese..... Advisor's signature *Prapin Manomaiyibool*
Academic year...2002.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ประพิน มโนมัยวิบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้เสียสละทุ่มเทแรงกายแรงใจ ให้โอกาสที่ดีมากแก่ข้าพเจ้า และให้คำชี้แนะและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณอาจารย์เสีียง เม็งบิง อาจารย์วิชาภาษาถิ่นศึกษาที่มหาวิทยาลัยปักกิ่งที่ช่วยในการรวบรวมหนังสือและให้คำปรึกษาที่ดียิ่ง ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์หยาง เทียนเกอ ที่กรุณาตรวจและแก้ไขภาคผนวก ค ซึ่งเป็นภาษาจีนให้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ William S. Whorton ที่กรุณาช่วยตรวจและแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาภาษาจีนทุก ๆ ท่านที่ประสิทธิประสาทความรู้แก่ข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้าพเจ้าเข้าฟังการบรรยายในวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คุณ Byron Wang อาจารย์ Godfrey Liu และคุณ Lawrance Cheung ผู้บอกภาษาจีนกวางตุ้งที่ฮ่องกงที่เสียสละเวลาตรวจทานคำศัพท์ภาษาจีนกวางตุ้ง ขอขอบคุณ คุณยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง ที่กรุณาให้คำปรึกษาเรื่องภาษาจีนกวางตุ้งในเมืองไทย

ทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย ห้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ซึ่งสนับสนุนด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	2
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานในการวิจัย.....	3
1.4 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.6 วิธีการนำเสนอ.....	4
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.9 ระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	4
1.10 คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์.....	6
2. ประเภทและลักษณะเฉพาะของภาษาจีนถิ่น.....	9
2.1 ประเภทของภาษาจีนถิ่น.....	9
2.1.1 นิยาม “ภาษาถิ่น”	9
2.1.2 กำเนิดภาษาถิ่น.....	12
2.1.3 ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่น.....	13
2.1.4 ความสำคัญของภาษาถิ่น.....	14
2.1.5 ประโยชน์ของภาษาถิ่น.....	15
2.1.6 ความเป็นมาของภาษาจีนถิ่น.....	16
2.1.7 ประเภทของภาษาจีนถิ่น.....	17
2.2 ลักษณะเฉพาะของภาษาจีนถิ่น.....	26

	หน้า
2.2.1 ภาษาแมนดาริน.....	28
2.2.2 ภาษาอู่.....	30
2.2.3 ภาษาเซียง.....	31
2.2.4 ภาษากั้น.....	32
2.2.5 ภาษาเค่อเจีย.....	33
2.2.6 ภาษาหมิ่น.....	35
2.2.7 ภาษาเยว่.....	37
3. ภาษาจีนกวางตุ้ง.....	39
3.1 ระบบเสียงภาษาจีนกวางตุ้ง.....	40
3.1.1 ระบบเสียงพยัญชนะ.....	40
3.1.1.1 เสียงพยัญชนะต้น.....	41
3.1.1.2 เสียงพยัญชนะท้าย.....	46
3.1.1.3 เสียงพยัญชนะก่อกำพยางค์.....	48
3.1.2 ระบบเสียงสระ.....	48
3.1.3 ระบบเสียงวรรณยุกต์.....	52
3.2 คำศัพท์ภาษาจีนกวางตุ้ง.....	57
3.2.1 คำศัพท์จากภาษาจีนโบราณ.....	57
3.2.2 คำศัพท์จากภาษาเยว่ (越 Yuè) โบราณ.....	61
3.2.3 คำศัพท์เฉพาะของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	63
3.2.4 คำศัพท์จากภาษาอื่น.....	66
4. เสียงปฏิภาคระหว่างคำศัพท์ภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย.....	68
4.1 เสียงปฏิภาคของเสียงพยัญชนะต้น.....	68
4.1.1 เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว.....	69
4.1.1.1 เสียงริมฝีปาก (Bilabials).....	69
4.1.1.1.1 หน่วยเสียง /p- /.....	70
4.1.1.1.2 หน่วยเสียง /ph- /.....	72
4.1.1.1.3 หน่วยเสียง /m- /.....	73
4.1.1.1.4 หน่วยเสียง /w- /.....	74
4.1.1.2 เสียงริมฝีปากกับฟัน (Labiodentals)	75

สารบัญ (ต่อ)

ณ

หน้า

4.1.1.2.1	หน่วยเสียง / f- /.....	75
4.1.1.3	เสียงฟันและปุ่มเหงือก (Dental-alveolars)	76
4.1.1.3.1	หน่วยเสียง / t- /.....	76
4.1.1.3.2	หน่วยเสียง / th- /.....	77
4.1.1.3.3	หน่วยเสียง / n- /.....	79
4.1.1.3.4	หน่วยเสียง / l- /.....	80
4.1.1.4	เสียงเพดานแข็ง (Palatals)	82
4.1.1.4.1	หน่วยเสียง / ts- /.....	82
4.1.1.4.2	หน่วยเสียง / tsh- /.....	84
4.1.1.4.3	หน่วยเสียง / s- /.....	87
4.1.1.4.4	หน่วยเสียง / j- /.....	88
4.1.1.5	เสียงเพดานอ่อน (Velars)	91
4.1.1.5.1	หน่วยเสียง / k- /.....	91
4.1.1.5.2	หน่วยเสียง / kh- /.....	92
4.1.1.5.3	หน่วยเสียง / ŋ- /.....	93
4.1.1.6	เสียงช่องระหว่างเส้นเสียง (Glottals)	94
4.1.1.6.1	หน่วยเสียง / h- /.....	94
4.1.2	เสียงพยัญชนะต้นควบ.....	96
4.1.2.1	หน่วยเสียง / kw- /.....	96
4.1.2.2	หน่วยเสียง / khw- /.....	97
4.1.3	เสียงพยัญชนะท้าย.....	99
4.1.3.1	หน่วยเสียง / -p /.....	99
4.1.3.2	หน่วยเสียง / -t /.....	99
4.1.3.3	หน่วยเสียง / -k /.....	100
4.1.3.4	หน่วยเสียง / -m /.....	102
4.1.3.5	หน่วยเสียง / -n /.....	102
4.1.3.6	หน่วยเสียง / -ŋ /.....	103
4.1.3.7	หน่วยเสียง / -w /.....	103
4.1.3.8	หน่วยเสียง / -j /.....	104

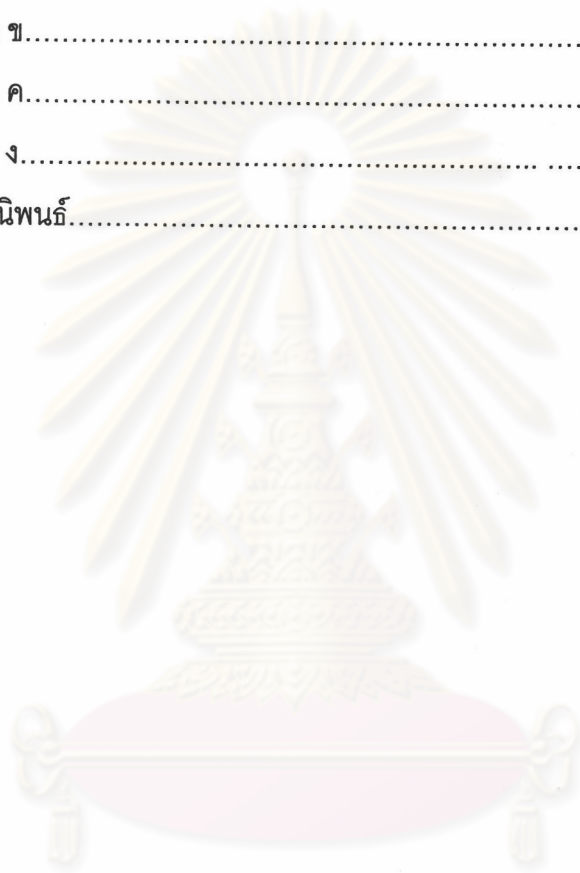
4.2	เสียงปฏิภาคของเสียงสระ.....	105
4.2.1	เสียงสระหน้า (Front vowels)	106
4.2.1.1	หน่วยเสียง /ii /.....	106
4.2.1.2	หน่วยเสียง /e /.....	109
4.2.1.3	หน่วยเสียง /εε /.....	111
4.2.1.4	หน่วยเสียง /yy /.....	113
4.2.1.5	หน่วยเสียง /ə /.....	115
4.2.1.6	หน่วยเสียง /œœ /.....	116
4.2.2	เสียงสระกลาง (Middle vowels)	119
4.2.2.1	หน่วยเสียง /aa /.....	119
4.2.2.2	หน่วยเสียง /a /.....	121
4.2.3	เสียงสระหลัง (Back vowels)	125
4.2.3.1	หน่วยเสียง /uu /.....	125
4.2.3.2	หน่วยเสียง /o /.....	127
4.2.3.3	หน่วยเสียง /vv /.....	130
4.3	เสียงปฏิภาคของเสียงวรรณยุกต์.....	132
4.3.1	หน่วยเสียง /A1' /.....	132
4.3.2	หน่วยเสียง /A1 /.....	134
4.3.3	หน่วยเสียง /A2 /.....	135
4.3.4	หน่วยเสียง /B1 /.....	136
4.3.5	หน่วยเสียง /B2 /.....	138
4.3.6	หน่วยเสียง /C1 /.....	139
4.3.7	หน่วยเสียง /C2 /.....	140
4.3.8	หน่วยเสียง /D1S /.....	141
4.3.9	หน่วยเสียง /D1L /.....	142
4.3.10	หน่วยเสียง /D2 /.....	142
5.	บทสรุป.....	144
5.1	เสียงปฏิภาคของคำศัพท์ภาษาจีนกวางตุ้งและภาษาไทย.....	144
5.2	ประเภทของคำศัพท์ปฏิภาคระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย.....	148

สารบัญ (ต่อ)

๗

หน้า

5.3 ข้อเสนอแนะ.....	152
รายการอ้างอิง.....	153
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	157
ภาคผนวก ข.....	218
ภาคผนวก ค.....	236
ภาคผนวก ง.....	273
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	279

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

๗

ตาราง	หน้า
ตารางแสดงลักษณะสัทพยางค์ในการจำแนกภาษาถิ่นจีนแบบใหม่	25
ตารางแสดงระบบเสียงพยัญชนะต้นของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	40
ตารางแสดงระบบเสียงสระของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	48
ตารางแสดงระบบเสียงสระที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะท้ายของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	51
ตารางแสดงระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	52
ตารางแสดงระบบเสียงวรรณยุกต์พร้อมตัวอย่างประกอบของภาษาจีนกวางตุ้ง.....	53
ตารางแสดงคำศัพท์ภาษาจีนกวางตุ้งที่มาจากภาษาเขวโบราณ.....	62-63
ตารางเปรียบเทียบระบบเสียงพยัญชนะต้นระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย.....	69
ตารางสรุปเสียงปฏิภาคระหว่างภาษาจีนกวางตุ้งกับภาษาไทย.....	145-148

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

๘

ภาพประกอบ	หน้า
ภาพประกอบแสดงมณฑลต่าง ๆ ในประเทศจีน.....	19
ภาพประกอบแสดงภาษาถิ่นจีนทั้ง 7 ภาษาในมณฑลต่าง ๆ ของประเทศจีน.....	27

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย